

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра прикладної психології та логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Олена РЕВУЦЬКА
“29” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОК 01

Розвиток потенціалу особистості та групи

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація

(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Розвиток потенціалу особистості та групи» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньої програми Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація

Розробник: Наталя Юріївна Цибуляк доцент кафедри прикладної психології та логопедії, к. психол. н.

Робоча програма оновлена з урахуванням проведення занять за змішаним навчанням та (або) з використанням технологій дистанційного навчання, затверджена на засіданні кафедри прикладної психології та логопедії (Протокол №6-1 від 09.02.2021 р.)

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація» та схвалено на засіданні кафедри прикладної психології та логопедії

від “29” серпня 2023 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри
прикладної психології та логопедії

(підпис)

(Олена РЕВУЦЬКА)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Поствоєнна соціально-психологічна
реабілітація»

(підпис)

(Анастасія ПОПОВА)

(прізвище та ініціали)

© БДПУ, 2023 рік

© Н.Ю. Цибуляк, 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Обов'язкова
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: <u>Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація</u>	Рік підготовки
Змістових модулів – 6		1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
Мова навчання: українська		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи здобувача вищої освіти –	Освітній ступінь: магістр	Лекції
		4 год.
		Практичні, семінарські
		2 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		84 год.
		Індивідуальні завдання:
		-
Вид контролю:		
залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 6/84 (7%/93%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма обов'язкової навчальної дисципліни *«Розвиток потенціалу особистості та групи»* складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реабілітація» освітнього ступеня *магістр*, галузі знань *23 Соціальна робота*, спеціальності *231 Соціальна робота*.

Мета курсу: *є формування у здобувачів вищої освіти зі спеціальності компетенції та результатів навчання, необхідних для розкриття потенціалу різних категорій осіб, соціальних груп і громад, які постраждали від війни, шляхом впровадження технологій життєтворення.*

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Програмні компетентності	Результати навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК- 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК-5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК-7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК-2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального та психологічного благополуччя різних груп населення.</p> <p>СК-19. Здатність організувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології та соціальної роботи.</p> <p>СК-22. Здатність керувати роботою з відновлення психічного здоров'я задля соціальної інтеграції різних категорій осіб, соціальних груп і громад, що постраждали від війни.</p> <p>СК-24. Здатність до використання моделей, методів і підходів для підвищення стійкості, зниження ризику поствоєнних травм на індивідуальному, груповому, регіональному та міжнародному рівнях.</p>	<p>ПРН-2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи та соціально-психологічної реабілітації формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.</p> <p>ПРН-3. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.</p> <p>ПРН-6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.</p> <p>ПРН-13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН-23. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми з соціально-психологічної реабілітації для різних категорій осіб, груп та громад, а також впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПРН-24. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПРН-27. Застосовувати технології, методи і техніки з відновлення психічного здоров'я відповідно до різних запитів та вміти керувати роботою з відновлення психічного здоров'я задля соціальної інтеграції різних</p>

	<p>категорій осіб, соціальних груп і громад, що постраждали від війни.</p> <p>ПРН-29. Використовувати різні моделі, методи та підходи для розвитку стійкості, зниження ризику поствоєнних травм та вміти їх застосовувати на індивідуальному, груповому, регіональному та міжнародному рівнях. • Використовувати різні моделі, методи та підходи для розвитку стійкості, зниження ризику поствоєнних травм та вміти їх застосовувати на індивідуальному, груповому, регіональному та міжнародному рівнях.</p>
--	--

1.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Потенціал особистості та групи: поняття та структура

Потенціал особистості як система особистісних якостей і можливостей, які реалізуються особистістю в її суспільній та індивідуальній діяльності. Основи проектування людиною свого життєвого шляху, її успіху та самоствердження. Структурні компоненти життєвого потенціалу особистості (здоров'я, інтелект, почуття та воля). Місце та роль професійних знань, практичного досвіду, освіти та виховання, працездатності у системі життєвого потенціалу особистості, його культурні та моральні компоненти. Значення здорового способу життя, освіти та культури, виховання та самовиховання у процесі формування життєвого потенціалу особистості. Вплив кризових і травматичних подій на життєвий потенціал особистості. Складники життєвого успіху, загальна характеристика успішної людини як феномену щасливого суспільства. Сутність поняття та критерії успішного здійснення життя особистості. Соціально-психологічних (групові, сімейні) ресурси збереження психічного здоров'я.

Тема 2. Організація системи психосоціальної підтримки та відновлення особистості, яка пережила травму

Світовий досвід організації психосоціальної підтримки після травматичних подій. Психосоціальна підтримка осіб, які мають психічні розлади, пов'язані зі стресом і травмою. Система заходів із психосоціальної підтримки особистості та групи. Супровід і посттравматичні особистісні та групові трансформації. Підтримання психологічного добробуту електронними засобами. Предиктори успішності електронного підтримання психологічного добробуту. Соціально-психологічні засоби мінімізації негативних наслідків комунікативної вразливості особистості в умовах переходу суспільства від війни до миру.

Тема 3. Технології ресурсування особистості

Характеристика феномена ресурсу. Види «внутрішніх» ресурсів особистості. Особливості життєстійкості та особистісного потенціалу у ресурсному аспекті. Суб'єктивна реальність особистості. Спрямованість особистості. Концепції психологічних ресурсів особистості вітчизняних та зарубіжних дослідників. «Темна тріада особистості». Невизначеність як соціально-психологічний контекст особистості. Самоздійснення особистості. Психологічна ресурсність як індикатор можливостей людини. Характеристика психологічної ресурсності. Характеристика уміння оперувати ресурсами. Характеристика типів психологічної ресурсності. Особливості психологічної ресурсності жінок та чоловіків. Концепції змін особистості: адаптаційна, мотиваційна, трансформаційна. Функції та механізми актуалізації психологічних ресурсів. Типи психологічної ресурсності та ресурсних взаємин. Модель «ikigai» - «процвітання зсередини». Концепція чеснот та сил характеру М. Селігмана та К. Петерсона. Концепція персональної ресурсності С. Хобфолла. Характеристика екзистенційних ресурсів за О. Рязнцевою. Авторська модель психологічної ресурсності особистості. Характеристика процесу та показників самоаналізу. Психодіагностика персональної та психологічної ресурсності особистості, «сил характеру». Принципи гармонізації особистості. Характеристика та психодіагностика системної рефлексії. Інтерпретація результатів

психодіагностики особливостей психологічної ресурсності: прогнозування змін особистості.

Тема 4. Технології життєтворчості особистості

Проблема життєтворчості у сучасних психологічних дослідженнях. Спосіб взаємодії людини з навколишнім світом як культура життєтворчості особистості. Проблема синтезу психологічної структури особистості. Особистісні сюжети розвитку та психологічні ситуації. Життєтворчі компетенції особистості. Структура життєтворчих компетенцій особистості. Три основні функції життєвої компетентності: є життєстійкість, життєздатність та життєтворчість особистості. Група життєтворчих компетенцій: життєпізнання, життєпередбачення, життєвого самовизначення, життєздійснення, життєорганізації та життєвдосконалення. Інтегральні структури особистості. Дослідження в біографічному масштабі психологічного часу як варіант біографічного методу. Метод каузометрії: біографічна розминка; формування списку подій; датування подій; причинний аналіз міжподійних відносин; цільовий аналіз міжподійних відносин; позначення сфер приналежності подій. Визначення показника суб'єктивної реалізованості життя. Життєві ролі та життєтворчість. Своєрідність життєвих ролей в системі інших психологічних ролей, в якій вони займають певне положення. Чотири типи психологічних ролей за ступінню включеності в життєдіяльність людини. Трансформації життєвих ролей протягом онтогенезу. Життєві уміння, засоби, здатності як життєві характеристики-феномени та способи реалізації потенціалу, що закладений в життєвих ролях людини. Психологічні закономірності прийняття стратегічних життєвих рішень. Оцінювання успішності власного життєвого шляху. Підсумки та визначення правильності чи невірності прийнятих рішень, альтернативи. Причини та механізми здійснених життєвих виборів.

Тема 5. Технології наснаження особистості та групи

Сутність поняття «емпауермент» та «селфемпауермент» як метод надання внутрішньої сили. «Селф-емпауермент», фази селф-емпауерменту: поява і з'ясування нового бажання; конструювання нового позитивного мислення; перехід від мислення до можливостей. Етапи реалізації наснаження клієнта. Умови ефективного проведення емпауерменту. Колективне наснаження і самоорганізація групи та громади.

Тема 6. Коучингові технології для розвитку потенціалу особистості

Коучинг як методу розвитку потенціалу особистості, дослідження основних концепцій та підходів. Основи комунікації в коучингу: вивчення навичок ефективної комунікації з клієнтами, аналіз комунікативних стилів, побудова довірчих стосунків. Особливості коучингового процесу. Процедурні аспекти коучингового процесу. Оцінка ефективності коучингу. Постановка запитань у коучинговому процесі. Десять розповсюджених помилок при постановці запитань. Вивчення запиту та оцінка ресурсів клієнта. Типи коучингових розмов. «Зона комфорту». Роль емоцій під час коучингового процесу. Мотивація до змін як основа коучингового процесу. Аналіз потенціалу: оцінка потенціалу клієнта, виявлення сильних та слабких сторін, встановлення цілей та планування розвитку. Створення плану розвитку: визначення конкретних кроків для досягнення цілей, побудова дієвих стратегій. Управління часом та пріоритетами: навчання технологій

планування часу та управління пріоритетами для досягнення мети. Розвиток лідерських якостей: вивчення технік керування іншими людьми, розвитку лідерських якостей, побудова ефективного колективу. Кар'єрний розвиток: розвиток кар'єрних цілей та планування кар'єрного розвитку, виявлення потенціалу для досягнення успіху в роботі. Основні та допоможні інструменти коучингу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1												
Тема 1. Потенціал особистості та групи: поняття та структура												
Тема 1.1. Типи та особливості розвитку потенціалу особистості та групи	-	-	-	-	-	-	7	2	-			5
Тема 1.2. Взаємозв'язок між особистісним та груповим потенціалом	-	-	-	-	-	-	8	-	-			8
Разом за темою 1	-	-	-	-	-	-	15	2	-			13
Тема 2. Організація системи психосоціальної підтримки та відновлення особистості, яка пережила травму												
Тема 2.1. Система психосоціальної підтримки та відновлення особистості	-	-	-	-	-	-	7	-	-			7
Тема 2.2. Етапи психосоціальної підтримки	-	-	-	-	-	-	8	-	-			8
Разом за темою 2	-	-	-	-	-	-	15	-	-			15
Тема 3. Технології ресурсування особистості												
Тема 3.1. Відновлення внутрішніх ресурсів особистості	-	-	-	-	-	-	7	-	-			7
Тема 3.2. Методи відновлення внутрішніх ресурсів	-	-	-	-	-	-	8	-	-			8
Разом за темою 3	-	-	-	-	-	-	15	-	-			15
Тема 4. Технології життєтворчості особистості												
Тема 4.1. Життєтворчість особистості	-	-	-	-	-	-	7	-	-			7
Тема 4.2. Методи розвитку життєтворчих компетенцій	-	-	-	-	-	-	8	-	2			6
Разом за темою 4	-	-	-	-	-	-	15	-	2			13
Тема 5. Технології наснаження особистості та групи												
Тема 5.1. Емпауермент» та «селфемпауермент» як метод надання внутрішньої сили	-	-	-	-	-	-	7	-	-			7
Тема 5.2. Психологічні техніки наснаження особистості та групи	-	-	-	-	-	-	8	-	-			8

Разом за темою 5	-	-	-	-	-	-	15	-	-			15
Тема 6. Коучингові технології для розвитку потенціалу особистості												
Тема 6.1. Коучинг як метод розвитку потенціалу особистості	-	-	-	-	-	-	8	-	-			8
Тема 6.2. Процедура коучингового процесу	-	-	-	-	-	-	7	2	-			5
Разом за темою 6	-	-	-	-	-	-	15	2	-			13
Усього годин	-	-	-	-	-	-	90	4	2			86

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Потенціал особистості та групи: поняття та структура	-	2
1.1.	Типи та особливості розвитку потенціалу особистості та групи 1. Потенціал особистості як система особистісних якостей і можливостей, які реалізуються особистістю в її суспільній та індивідуальній діяльності. 2. Основи проектування людиною свого життєвого шляху, її успіху та самоствердження. 3. Структурні компоненти життєвого потенціалу особистості (здоров'я, інтелект, почуття та воля).	-	2
6	<i>Коучингові технології для розвитку потенціалу особистості</i>	-	2
6.2.	Процедура коучингового процесу 1. Особливості коучингового процесу. 2. Процедурні аспекти коучингового процесу. 3. Оцінка ефективності коучингу. 4. Постановка запитань у коучинговому процесі. 5. Аналіз потенціалу: оцінка потенціалу клієнта, виявлення сильних та слабких сторін, встановлення цілей та планування розвитку. 6. Створення плану розвитку: визначення конкретних кроків для досягнення цілей, побудова дієвих стратегій. 7. Управління часом та пріоритетами: навчання технологій планування часу та управління пріоритетами для досягнення мети. 8. Основні та допоможні інструменти коучингу.	-	2
Усього		-	4

6. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
4	Технології життєтворчості особистості	-	2
4.2.	Методи розвитку життєтворчих компетенцій 1. Група життєтворчих компетенцій: життєпізнання, життєпередбачення, життєвого самовизначення, життєздійснення, життєорганізації та життєвдосконалення. Інтегральні структури особистості. 2. Дослідження в біографічному масштабі психологічного часу як варіант біографічного методу. 3. Метод каузометрії: біографічна розминка; формування списку подій; датування подій; причинний аналіз міжподійних відносин; цільовий аналіз міжподійних відносин; позначення сфер приналежності подій. 4. Визначення показника суб'єктивної реалізованості життя.	-	2

5. Життєві ролі та життєтворчість.		
6. Оцінювання успішності власного життєвого шляху. Підсумки та визначення правильності чи невірності прийнятих рішень, альтернативи.		
7. Причини та механізми здійснених життєвих виборів.		
Усього	-	2

7. Самостійна робота

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1.1.	Типи та особливості розвитку потенціалу особистості та групи		
1.2.	Взаємозв'язок між особистісним та груповим потенціалом	-	5
2.1.	Система психосоціальної підтримки та відновлення особистості	-	8
2.2.	Етапи психосоціальної підтримки	-	7
3.1.	Відновлення внутрішніх ресурсів особистості	-	8
3.2.	Методи відновлення внутрішніх ресурсів	-	7
4.1.	Життєтворчість особистості	-	8
4.2.	Методи розвитку життєтворчих компетенцій	-	7
5.1.	Емпауермент» та «селфемпауермент» як метод надання внутрішньої сили	-	6
5.2.	Психологічні техніки наснаження особистості та групи	-	7
6.1.	Коучинг як метод розвитку потенціалу особистості	-	8
6.2.	Процедура коучингового процесу	-	8
Усього		-	112

8. Індивідуальні завдання

1. На вибір здобувачів вищої освіти:

Варіант 1. Дослідження впливу соціальних мереж на благополуччя та задоволення життя студентів.

Студенти можуть провести опитування серед своїх однокурсників, щоб дізнатися, як вони використовують соціальні мережі та як вони впливають на їхнє життя та настрій. Можна також проаналізувати наукові дослідження на цю тему та зробити висновки про те, які типи використання соціальних мереж можуть позитивно або негативно впливати на благополуччя та задоволення життя студентів.

Варіант 2. Дослідження впливу медіа на уявлення студентів про повномасштабне вторгнення російських військ.

Студенти можуть провести дослідження, щоб визначити, як медіа впливають на уявлення студентів про повномасштабне вторгнення російських військ. Вони можуть проаналізувати рекламні кампанії, телепередачі, фільми та інші види медіа, щоб визначити, які ключові послання вони несуть про повномасштабне вторгнення російських військ. Дослідники можуть також провести опитування серед своїх однокурсників, щоб дізнатися, як вони сприймають ці послання та який вплив вони мають на їхнє самопочуття та задоволення життя.

2. Дослідження ефективності різних методів психосоціальної підтримки та відновлення для людей, які пережили міграцію. Студенти можуть провести літературний огляд наукових досліджень, щоб дізнатися, які методи психосоціальної підтримки та відновлення є найбільш ефективними для людей, що

вимушено мігрували. Вони також можуть провести опитування серед цієї категорії людей, щоб дізнатися, які методи вони використовували та як вони сприйняли їхню ефективність.

3. На вибір здобувачів вищої освіти:

Варіант 1. Дослідження впливу технік ресурсування на психологічне благополуччя та емоційний стан студентів.

Студенти можуть провести аналіз літератури та зібрати дані з опитування серед студентів, щоб дізнатися, які техніки ресурсування вони використовують, як часто вони їх застосовують та який вплив це має на їхнє психологічне благополуччя та емоційний стан. Студенти можуть також досліджувати ефективність різних технік ресурсування, таких як медитація, йога, візуалізація та інші, щоб визначити, які з них є найбільш ефективними для різних категорій людей та в різних ситуаціях.

Варіант 2. Розробка індивідуальної програми ресурсування для студентів.

Студенти можуть розробити індивідуальну програму ресурсування для себе, використовуючи різні техніки, які найбільш ефективні для них. Вони можуть провести свій власний дослід, щоб визначити, які техніки ресурсування працюють для них найкраще, та створити план регулярного застосування цих технік в своєму житті. Студенти можуть також дослідити взаємозв'язок між регулярним застосуванням технік ресурсування та їхнім психологічним благополуччям, щоб підтвердити ефективність своєї програми та допомогти іншим студентам створити свої власні програми ресурсування.

4. На вибір здобувачів вищої освіти:

Варіант 1. Дослідження впливу технік та технологій життєтворчості на креативність та продуктивність студентів.

Студенти можуть провести аналіз літератури та зібрати дані з опитування серед студентів, щоб дізнатися, які техніки та технології життєтворчості вони використовують, як часто вони їх застосовують та який вплив це має на їхню креативність та продуктивність. Студенти можуть також досліджувати ефективність різних технік та технологій життєтворчості, таких як міндмапінг, SWOT-аналіз, дизайн-мислення та інші, щоб визначити, які з них є найбільш ефективними для різних категорій людей та в різних ситуаціях.

Варіант 2. Розробка власної техніки життєтворчості для студентів.

Студенти можуть розробити власну техніку життєтворчості, використовуючи різні техніки та технології, які найбільш ефективні для них. Вони можуть провести свій власний дослід, щоб визначити, які техніки та технології життєтворчості працюють для них найкраще, та створити план регулярного застосування цих технік в своєму житті. Студенти можуть також дослідити взаємозв'язок між регулярним застосуванням технік та технологій життєтворчості та їхнім успіхом в навчанні.

5. На вибір здобувачів вищої освіти:

Варіант 1. Дослідження ефективності різних технологій наснаження групи.

Студент може вивчити літературу і провести дослідження, яке порівнює різні технології наснаження, такі як тренінги з комунікації, тимбілдинг, спільна робота над проектом тощо. У дослідженні можна використовувати як кількісні, так і якісні методи дослідження, такі як анкетування, спостереження, інтерв'ювання тощо.

Варіант 2. Аналіз ролі індивідуальних факторів у наснаженні особистості.

Студент може провести дослідження, яке оцінить вплив різних факторів, таких як самопізнання, мотивація, здатність до саморозвитку тощо, на ефективність

наснаження. У дослідженні можна використовувати як кількісні, так і якісні методи дослідження, такі як анкетування, спостереження, інтерв'ювання тощо.

6. Розробка та впровадження коучингової програми для студентів з метою розвитку їхнього потенціалу: студент може розробити коучингову програму, яка орієнтується на розвиток потенціалу студентів, та впровадити її у практику. У програмі можна включити різні елементи, такі як індивідуальні коучингові сесії, групові тренінги, цілеспрямовані завдання тощо. Студент може також зібрати дані про ефективність програми за допомогою кількісних та якісних методів дослідження, щоб оцінити її результативність та внести необхідні зміни.

9. Методи навчання

У рамках курсу "Розвиток потенціалу особистості та групи" пропонується інтегрований підхід, який поєднує різні методи навчання для забезпечення всебічного засвоєння матеріалу студентами. Основними формами роботи є лекції, практичні заняття та самостійна робота.

Лекції використовуються для подачі основних теоретичних концепцій та понять за допомогою словесно-ілюстративного методу, де лектор пояснює складні поняття через приклади, малюнки та діаграми. Це допомагає студентам отримати базове розуміння матеріалу та побачити зв'язки між теоретичними аспектами та їх застосуванням на практиці.

На практичних заняттях застосовуються різні методи навчання для закріплення та поглиблення знань. Ділові ігри використовуються для моделювання реальних ситуацій, що дозволяє студентам розвивати навички комунікації та прийняття рішень у бізнесовому середовищі. Кейс-метод дає змогу студентам аналізувати конкретні ситуації з реального життя, пропонувати рішення на основі теоретичних знань та застосовувати їх на практиці.

Проектний метод передбачає роботу над груповими або індивідуальними проектами, спрямованими на розробку просвітницько-профілактичних та коучингових програм з урахуванням специфіки різних категорій осіб та громад, постраждалих від війни. Це сприяє розвитку творчих і дослідницьких навичок студентів. Метод наукового експерименту та спостереження включає проведення експериментів для дослідження ефективності різних методик, а також спостереження за поведінкою учасників і аналіз отриманих даних, що сприяє глибшому розумінню досліджуваних процесів.

Метод моделювання дозволяє створювати моделі ситуацій або процесів, що допомагає візуалізувати та аналізувати складні концепції. Аналіз матеріалів з точки зору прогнозованого розвитку подій допомагає студентам оцінювати ситуації, прогнозувати можливі наслідки та розробляти стратегії втручання для попередження негативних результатів. Групове обговорення доступності та складності технології життєтворення сприяє обміну думками та розвитку комунікативних навичок.

Самостійна робота студентів включає самооцінювання, розробку індивідуальних планів вдосконалення, вивчення літератури, підготовку доповідей та виконання завдань викладача. Це сприяє розвитку самостійності, самоорганізації та критичного мислення. Аналіз готових та розробка нових просвітницько-профілактичних, коучингових програм з врахуванням специфіки категорій осіб, соціальних груп і громад, які постраждали від війни, також є важливою частиною самостійної роботи.

Індивідуальні консультації надають студентам можливість отримати додаткову допомогу для вирішення складних питань та виконання завдань. Використання цих методів забезпечує різноманітний підхід до навчання, допомагає студентам глибше зрозуміти матеріал та підготуватися до практичної діяльності у сфері розвитку потенціалу особистості та групи.

10. Система оцінювання та нарахування балів

Поточний контроль є обов'язковим заходом контролю здобувачів вищої освіти. Основним його завданням є оцінка рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи, повноти та якості засвоєння здобувачами навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється викладачами впродовж семестру. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам вищої освіти у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

Поточний контроль може проводитися у формі фіксованих виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань (з науковими повідомленнями, рефератами), письмового експрес-контролю, перевірки конспектів занять, розв'язання та моделювання професійно зорієнтованих ситуацій, підготовки творчих проєктів, а також у формі тестування.

Нарахування рейтингових балів за формами поточного контролю здійснюється за такими *критеріями оцінювання* як: повнота та логічність знань, володіння понятійним апаратом, вміння аргументувати та робити власні висновки; враховується характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); глибина знань, їх зв'язок з практикою, інтегрування з суміжними дисциплінами; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, вміння планувати діяльність відповідно до програмових вимог, добирати ефективні методи та прийоми відповідно до поставлених завдань, творчо підходити до розв'язання професійно зорієнтованих ситуацій.

Шкала нарахування рейтингових балів

№ п/п	Види робіт	Кількість балів
1	Рейтингове оцінювання курсу аудиторних занять та самостійної роботи:	
1.1	Підготовка фіксованого виступу	1-5 балів
1.2	Участь у обговоренні питань плану аудиторних занять	1-5 балів
1.3	Використання додаткових літературних джерел, анотації статей	1-5 балів
1.4	Підготовка міні-проєкту	1-5 балів
1.5	Підготовка наукового повідомлення	1-5 балів
1.6	Самостійне опрацювання окремих питань	1-5 балів
1.7	Тестування	1-5 балів
1.8	Складання інтелектуальної карти	1-5 балів
2	Форми модульного контролю:	
2.1	Глибоке розкриття всіх питань	5 балів
2.2	Повна, коротка відповідь	4 бали
2.3	Коротка відповідь з кількома помилками	3 бали

2.4	Неповна відповідь	2 бали
2.5	Неповна відповідь зі значною кількістю недоліків	1 бал
2.6	Незадовільна відповідь	0 балів

Форми і зміст поточного контролю з кожної теми визначаються в навчально-методичному забезпеченні.

Форма **семестрового контролю** є **залік** в обсязі навчального матеріалу, передбаченого її робочою програмою.

Мінімальний прохідний бал допущення до заліку 35.

Максимальна кількість балів, що нараховується за залік 50 балів.

При цьому можливі **два варіанта складання екзамен**:

1) в усній формі за питаннями у кількості 30 варіантів. Кожний варіант включає по три питання: перше та друге – передбачають перевірку засвоєних теоретичних положень зі психології загальної, що вимагає від здобувачів вищої освіти глибоких, міцних і усвідомлених знань; третє питання має практичну спрямованість і є перевіркою сформованості результатів навчання, слугує показником професійних умінь доцільного використання навчально-методичного матеріалу;

Критеріями оцінювання є:

Бали	Критерії оцінювання
40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.

2) в письмовій формі: 40 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал, та одне питання, що має практичну спрямованість й оцінюється у 10 балів.

Розподіл балів

№ заліко-вого кредиту та змістового модуля	Форми роботи							Кількість балів за модулі		залік		Загальна кількість балів	
	№ теми	Відповіді (усні та письмові)		Самостійна робота		Модульний контроль							
	Кредит I		Фактично		Фактично		Фактично	50	Фактично	50	Фактично	100	Фактично
ЗМ I	1	5		5		5		25					
	2	5		5									
ЗМ II	3	5		5		5		25					
	4	5		5									

Підсумкова оцінка

За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів. Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
50-64	D
35-49	FX
1-34	F

11. Методичне забезпечення

Рекомендована література.

Ілюстративні матеріали до курсу. Практичний матеріали (техніки, вправи) до курсу.

12. Рекомендована література

1. Мюллендер О. Самокерована групова робота: діяльність користувачів з метою наснаження / пер. С. Пархоменко. Амстердам, Київ : АПУ, 1996. 176 с.
2. Онлайн-інструмент з організації груп самодопомоги / Ресурсний центр ГУРТ, 2013. URL: <http://tools.gurt.org.ua/tools/selfhelp>
3. Самодопомога: технологія соціальних змін. Посібник / Кол. авт.: Єжи Шмагалскі, Йоанна Маршал, Павел Йордан. Упоряд. Богдан Маслич. Ресурсний

центр «Гурт». Київ : СПД Мартинова Ю. Я., 2008. 77 с. URL: <http://gurt.org.ua/uploads/news/2009/01/13/samodopomoga.pdf>

4. Нежинська О. О. Н 43 Основи коучингу : навчальний посібник / О. О. Нежинська, В. М. Тименко. Київ ; Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.
5. Максименко С. Д. Генеза здійснення особистості. Київ : Вид-во ТОВ «КММ», 2006. 240 с.
6. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія / За ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 540 с.
7. Черезова І. О. Психологія життєвих криз особистості : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Бердянськ : БДПУ, 2016. 193 с.
8. Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості: колективна монографія / відпов. ред. Н.І. Тавровецька. Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2019. 354 с.
9. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
10. Життєдіяльність та життєтворчість особистості в особливих умовах: кол. монограф. / упорядн. : О. А. Кривопишина, Н. О. Терентьєва ; за наук. ред. М. М. Козяра. Львів : СПОЛОМ, 2018. 527 с.
11. Як допомогти особистості в період переходу від війни до миру: соціально-психологічний супровід : практичний посібник / за наук. ред. Т. М. Титаренко, М. С. Дворник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. 154 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <https://library.bdpu.org.ua/>
2. Сайт БДПУ <https://bdpu.org.ua/>
3. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ <https://edu.bdpu.org/login/index.php>.
4. Загально академічний портал наукової періодики <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
5. Cambridge University Press – колекція журналів <http://journals.cambridge.org/>
6. Інтернет-портал мережі УРАН доступу до електронних наукових публікацій <http://biblio.uran.ua/>